

Uitbesteding biedt extra voordeel

“Vanpooling als bedrijfsvervoer? Besteed de werkzaamheden uit. Shell heeft uitstekende ervaringen in de samenwerking met Vipre, dat bijvoorbeeld het initiatief nam om de vanpools als openbaar vervoer te laten aanmerken. Dat scheelt aanzienlijk in de kosten. Bovendien mogen de vans nu ook gebruikmaken van busbanen en doelgroepstroken. Uitbesteding maakt het mogelijk werknemers zonder al te veel rompslomp en kosten een aantrekkelijke extra secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden.”

Jacqueline Weeda, HR Associate, Shell

Shell - Goed bereikbaar met vanpool

Jacqueline Weeda, Shell Nederland Raffinaderij

In het kort

Toen het personeelsvervoer met grote bussen eind jaren negentig niet meer eigentijds en rendabel bleek, zocht Shell naar een kleinere, flexibele voorziening voor het woon-werkverkeer. In vanpooling vond Shell een aantrekkelijk alternatief en een goede extra secundaire arbeidsvoorwaarde voor medewerkers. Door uitbesteding blijft de eigen tijdsinvestering tot een minimum beperkt. Tegelijkertijd wordt maximaal gebruikgemaakt van specialistische externe kennis. Dat heeft de kosten flink beperkt.

Organisatie

Shell is in Nederland uitgegroeid tot een internationale werkgemeenschap van zo'n elfduizend mensen met tachtig verschillende nationaliteiten. Shell-bedrijven streven naar bedrijfsprestaties van wereldklasse. Daarnaast wil Shell een goede werkgever zijn om haar maatschappelijke verblijfsvergunning blijvend te kunnen waarmaken. Shell acht zich verantwoordelijk tegenover haar eigen medewerkers én de directe omgeving. Bescherming van veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu zijn voor Shell even belangrijke bedrijfsdoelstellingen als winstgevendheid, productiviteit en de kwaliteit van producten en diensten.

Locatie

Het bedrijventerrein van Shell aan de Vondelingenweg in Pernis. Hier zijn (delen van) drie Shell-bedrijven gevestigd:

- Shell Nederland Raffinaderij, een van 's werelds grootste raffinaderijen en de grootste in Europa, met een verwerkingscapaciteit van 400.000 vaten ruwe olie per dag.
- Shell Nederland Chemie, een petrochemisch bedrijf dat chemicaliën maakt uit grondstoffen die afkomstig zijn van de raffinage van ruwe aardolie in de Shell-raffinaderij.
- Shell Nederland Verkoopmaatschappij.

Daarnaast is er op dit bedrijventerrein een aantal bedrijven van derden te vinden. De meeste fabrieken op het terrein zijn continubedrijven. Ze bestaan uit grote installaties die dag en nacht in bedrijf zijn.

Op deze locatie van Shell werken meer dan 2000 Shell-medewerkers. Met aannemers en werknemers van derden zijn er in drukke tijden – als een fabriek een stop heeft en in onderhoud gaat – dagelijks tussen de 4000 en 6000 mensen op het terrein aanwezig.

Met de auto is het bedrijventerrein goed bereikbaar en de parkeergelegenheid is ruim. De bereikbaarheid met het OV is slecht. Er is een metrohalte in het dorp Pernis en een bus- en metrohalte in Hoogvliet. In beide gevallen is het ruim 20 minuten lopen naar het begin van bedrijventerrein. Het bedrijventerrein is 3 bij 2 km groot dus voor wie achteraan het terrein werkt, komt er nog een flinke loopafstand bij.

Tot 1999 maakten Shell-medewerkers voor hun woon-werkverkeer gebruik van grote bedrijfsbussen. Tegenwoordig komen de meeste medewerkers met de auto, en een verrassend groot aantal (een ruwe schatting is 30 procent) komt met de fiets.

Vraagstuk

Omdat het Botlek- en Europoortgebied slecht bereikbaar is met het openbaar vervoer, zette Shell in vroegere jaren bedrijfsvervoer in voor het woon-werkverkeer van het personeel. Omdat de Shell-bedrijven continubedrijven zijn, reden deze grote bussen op uiteenlopende tijden. Er waren bussen die op de ochtend- en de middag- en nachtdiensttijden reden. Werknemers maakten in groten getale gebruik van deze grote bedrijfsbussen, maar in de loop der jaren kwam daar een kentering in. Werknemers beschikten in toenemende mate over een eigen auto en kozen ervoor om hiermee naar hun werk te komen. Eind jaren negentig, toen er nog maar een paar bussen reden, besloot de bestuurder deze uit de running te nemen. Overwegingen waren:

- Het bedrijfsvervoer is in deze vorm niet meer van deze tijd. De animo blijft dalen, werknemers werken in toenemende mate op flexibele tijden, willen in toenemende mate onafhankelijk zijn en kiezen er steeds meer voor om met de eigen auto naar het werk te komen.
- Het bedrijfsvervoer is in deze vorm niet meer rendabel. De bezetting van de bussen is te laag. Steeds vaker schrijven werknemers zich wel in, maar reizen niet mee.

Voor de werknemers die wél consequent gebruikmaakten van de bus werd een alternatief gezocht. Het alternatief werd gevonden in vanpooling: flexibel groepsvervoer dat al bij kleine groepen rendabel is.

Welke maatregel?

Vanpooling, een flexibele vorm van personeelsvervoer die al bij kleine groepen rendabel is. Een vanpool is een groep van maximaal 9 personen die dagelijks samen van en naar het werk reist in een comfortabele, ruime personenbus. Vanpoolen is conceptueel gelijk aan carpoolen, maar door gebruik te maken van grotere voertuigen zijn de voordelen aanzienlijk groter. Voor de uitvoering van deze nieuwe vorm van personeelsvervoer ging Shell in zee met Vipre. Shell startte met 13 vanpools, met gemiddeld 7 à 8 personen per vanpool.

Hoe werkt het?

Iedere vanpool heeft een vaste route en een vaste groep passagiers. Iedere groep wijst een eerste en tweede chauffeur/coördinator aan. De groep managet zichzelf en regelt onderling vervanging, et cetera. De chauffeur tankt met een tankpas. Hij houdt de bus bij zich, maar mag deze niet voor privé-doeleinden gebruiken. Bij Shell krijgt de chauffeur een vergoeding van 12 euro per gereden dag, alle deelnemers leveren hun vergoeding voor woon-werkverkeer in (bij Shell 19 cent per km met een maximum van 30 km). Criteria om mee te doen zijn:

- Minstens 10 km van het werk wonen.
- Op maximaal 1 uur reisafstand van het werk wonen.
- Schikken naar de rijtijden en route van een bestaande vanpool, of voldoende deelnemers verzamelen voor een nieuwe vanpool (minimaal 6).

Groot voordeel is dat de vanpools sinds de zomer van 2006 worden aangemerkt als openbaar vervoer. Daardoor kunnen zij op de hele route gebruikmaken van busbanen en doelgroepstroken. Dit beperkt het filerijden, bekort de reistijd en heeft kostenvoordelen (zie rubriek Fiscale aspecten).

Bij onverwachts overwerk, bij ziekte of noodsituaties thuis kunnen de vanpoolers gebruikmaken van een thuiskomregeling (taxivervoer). Hiervoor is toestemming van HR nodig.

Bij Shell maken ook derden gebruik van het vanpoolsysteem. Dit zijn medewerkers van niet-Shell-bedrijven die op het Shell-terrein zijn gevestigd.

De uitvoering van het vanpoolsysteem heeft Shell volledig uitbesteed aan Vipre. Vipre is verantwoordelijk voor:

- De planning.
- Onderhoud en reparatie, het ophalen en terugbrengen van de busjes.
- Het continu monitoren van de routes en tijdschema's en kilometers.
- Het bijhouden van het passagiersbestand.
- De instructie van de chauffeurs.
- Het verstrekken van de benodigde passagiersgegevens, zodat de vanpools voldoen aan de eisen om als OV te rijden.
- Het aanvragen en coördineren van het gebruik van busbanen en doelgroepstroken.
- Overleg met gemeente Rotterdam, de deelgemeente en de belastingdienst over de OV-aanmerking.
- Overleg en afstemming met Shell.
- Het verzorgen van de administratie van de thuiskomgarantie.
- De administratie en verrekening van het medegebruik.

Shell verzorgt:

- De monitoring van het contract dat met Vipre is afgesloten.
- De controle op en de verwerking van de maandelijkse facturen van Vipre.
- Het managen van alle uitzonderingen.
- De doorverwijzing van medewerkers met vragen over het vanpoolen naar Vipre.
- Alle interne communicatie over de vanpoolregeling.

Bottlenecks

Bij Shell komen de medewerkers uit alle windrichtingen. Dat maakt de vorming van pools lastig. Bovendien is Shell een continubedrijf. De werktijden lopen uiteen en in de dagdiensten zijn er variabele werktijden. Die variabiliteit neemt door allerlei nieuwe regelingen nog eens toe, bijvoorbeeld door regelingen op het gebied van thuiswerken.

Vanpooling is een flexibel systeem, dat medewerkers als een aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarde kunnen beschouwen. Sinds eind jaren negentig heeft Shell de behoefte aan deze vorm van personeelsvervoer echter wel zien afnemen. Mensen wilden in toenemende mate flexibel zijn en stapten daarom in de auto. Sinds anderhalf jaar ligt het aantal vanpools stabiel op 6, begonnen werd met 13. Zonder ontmoedigingsbeleid voor het autogebruik, wat Shell niet beoogt, is de indruk dat dit het maximaal haalbare aantal is.

Baten

Voor de werknemers

- Goede secundaire arbeidsvoorwaarde.
- De auto blijft thuis beschikbaar.
- Niet in de file hoeven staan (gebruik kunnen maken van busbanen en doelgroepstroken).
- Relaxter reizen (voor passagiers).

Voor de organisatie

Shell handhaaft het vanpoolsysteem vooral als een goede secundaire arbeidsvoorwaarde. Daarnaast kan dit systeem bedrijven de volgende voordelen bieden:

- Kostenbesparing. Vaak kunnen vanpools gerealiseerd worden binnen het bestaande reiskostenbudget. Daarnaast is subsidie en fiscaal voordeel mogelijk.
- Reductie parkeerruimte. Eén vanpool vervangt maximaal negen auto's op de parkeerplaats.
- Verhoging productiviteit. Het personeel komt op tijd en uitgerust op het werk.
- Verantwoord ondernemerschap. De organisatie draagt bij aan het welzijn van mens en milieu.
- Veiligheid. Samen reizen maakt werknemers minder kwetsbaar.

Kosten

Voor de werknemers

Geen. Deelnemers leveren hun vergoeding voor woon-werkverkeer in (bij Shell 19 cent per km met een maximum van 30 km).

Voor de organisatie

Wanneer iedere vanpool uit het maximale aantal passagiers (9) zou bestaan, zou deze voorziening voor Shell kostenneutraal zijn t.o.v. de reguliere reiskostenvergoeding die werknemers ontvangen. Uiteraard is dit ook afhankelijk van de reisafstand. Op dit moment is het gemiddelde aantal deelnemers per pool echter 6-8 personen. Het minimum is gesteld op zes.

Fiscale aspecten

Dat de vanpools als OV worden aangemerkt, heeft een kostenvoordeel. Hierdoor hoeft over deze busjes namelijk geen BPM en BTW betaald te worden, wat de aanschaf-/leasekosten met ongeveer 30 procent vermindert.

Tijdsinvestering

Voor lopende zaken besteedt de afdeling HR van Shell ongeveer een halve dag per maand aan de vanpoolregeling. Meer tijd is nodig als er bijvoorbeeld contractonderhandelingen moeten worden gevoerd of als er nieuwe busjes nodig zijn.

Promotie van de maatregel

Een keer per jaar een artikel in het personeelsblad. Aanleiding om de regeling onder de aandacht te brengen kan bijvoorbeeld een nieuw leasecontract of de aanschaf van nieuwe busjes zijn.

Standaard vermelding van de regeling in het personeelshandboek en op intranet.

In het verleden gericht werving (op postcode) van nieuwe passagiers door Vipre, als de bezetting van de vanpools terugliep. Meestal echter zonder resultaat.

Tips

Vanpooling kan voor verschillende mobiliteitsvraagstukken een goede oplossing zijn. De kans op succes wordt groter naarmate het systeem flexibeler is, want juist daaraan is behoefte. De flexibiliteit wordt groter naarmate er minder passagiers zijn. Dat kan als je als bedrijf bereid bent structureel in vanpooling te investeren.

Kies je voor vanpooling, zorg dan voor een goede en blijvende afstemming met de personeelsregeling op het gebied van werktijden. Wie het vanpoolen wil stimuleren maar tegelijkertijd variabele werktijden introduceert of het thuiswerken stimuleert, zet het vanpoolbeleid juist onder druk. Vanpooling is vooral geschikt voor bedrijven waar veel werknemers dezelfde werktijden hebben.

Maak gebruik van de deskundigheid van derden en besteed de werkzaamheden rond het vanpoolen zoveel mogelijk uit. Shell heeft uitstekende ervaringen in de samenwerking met Vipre. Vipre nam bijvoorbeeld het initiatief om de vanpools als openbaar vervoer te laten aanmerken. Uitbesteding maakt het mogelijk werknemers zonder al te veel rompslomp en kosten een leuke extra secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden.

Meer weten?

Shell Nederland Raffinaderij

Vondelingenweg 601
3196 KK Rotterdam (Hoogvliet)

Jacqueline Weeda

HR Associate
T (010) 4312106
E jacqueline.weeda@shell.com

Vipre BV

Postbus 2586
3000 CN Rotterdam
Nederland

T (010) 2839567

Bel gratis 0800 0235236

E infol@vipre.com